

Cantada de caramelles

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer de la Barceloneta, 12-18.
Emplaçament Ajuntament de Gelida.
Alçada: 182

Coordenades:

Latitud: 41.44095
Longitud: 1.86316
UTM Est (X): 405029
UTM Nord (Y): 4588332

Classificació

Número de fitxa 08091 - 383
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX-XX
Any 1897
Autoria de l'element: Societat Coral Artesans
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Organitzat per la Coral la Intimitat, el Cor Infantil de l'Escola Montcau i l'Esbart Rocasagna.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari Inventari del patrimoni festiu de Catalunya
Generalitat i altres inventaris
Accés Obert
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Gelida. Plaça de la vila, 12. 08790 GELIDA
Autoria de la fitxa Gerard Panadés. INSITU SL

Descripció

Els cants de caramelles començaven tradicionalment el dia de la Pasqua Florida, i es feien fent al·lusió a l'arribada de la primavera i fent lloances a Jesús Ressuscitat.

De bon matí, l'agrupació dels cantaires, abillats amb els tradicionals vestits i la barretina, començaven la ruta cantant sota els balcons, fins i tot en masies i les barriades del terme municipal, i a canvi rebien ous, aviram, fruita seca, com ara ametlles, nous i avellanes, que recollien dels balcons i finestres amb una cistella lligada en un pal llarg. Sovint també podien rebre carquinyolis i un got de vi ranci o dolç, i també se'ls donava diners i alguna mona de pa de pessic. Per la seva part, els cantaires oferien als seus espectadors targetes decorades que incloïen versos i cançons, i també flors de paper elaborades per ells mateixos.

Es feia la cantada per tots els carrers de la població. Una tradició que es va mantenir posteriorment amb acompanyament d'orquestra (orquestra Triomfal d'Igualada, orquestra Fonts de Manlleu i l'orquestra La Principal de Terrassa, habitualment) i secundats per l'esbart Rocasagna. Finalment, es procedia al cant de caramelles davant de l'ajuntament, com a salutació davant de les autoritats.

Hi col·laboraven l'Ajuntament, la Unió del Casal Gelidenc, les caixes d'estalvis i els mateixos vilatans.

Història

Les primeres informacions sobre els cants de caramelles a Gelida daten del 1897, any de la fundació de la Societat Coral Artesans, tot i que amb anterioritat ja hi podien haver grups de cantaires espontanis o vinculats a la parròquia. Les cantades de caramelles s'han fet anualment des dels seus inicis, només interrompudes a causa de la Guerra Civil.

Els primers edificis que van acollir representacions teatrals i cants de caramelles van ser cal Pepus i cal Virgili, que va ser seu de la Societat Coral Artesans, ubicada a l'edifici del Cafè del Ramonet, al número 62 del carrer Major fent cantonada amb el carrer de la Barceloneta. Després, el 1917, la Societat es va traslladar en un nou edifici, al mateix carrer, que va acabar esdevenint l'actual Unió del Casal Gelidenc. Malgrat no haver-hi referències documentals, amb tota probabilitat hi havia grups de cantaires molt abans de formar-se la Coral Artesans.

Des d'un bon principi, eren cantades per la Coral Artesans, i quan es va desfer el grup els anys de la guerra, van ser represes a principis dels anys 1940, amb intents fallits, però restaurades per la Coral Intimitat, formada per antics cantaires dels Artesans i nous hereus, de manera oficial l'any 1949, coincidint amb la creació d'aquesta Agrupació Coral. La represa va realitzar-se de manera memorable, la nit del Dissabte de Glòria, amb el mestre Pallarès, setze cantors més i el xofer Francesc Julià i Andavert, enfilats dalt d'un camió amb un piano i recorrent els carrers de la població cantant el Ball de Rams. El 1929 també hi va haver caramelles infantils arran de la formació de la Coral Infantil dels Lluïsos. Les nenes portaven una caputxa blanca, aprofitada de les coixineres de dormir, amb vestit blanc, i els nens, camisa blanca i corbata.

Pere Pallarès Guilera (1920-2001) de ben petit es vincula al món de la música i el cant coral sota la direcció del mestre Francesc Peracaula i Massagué. Dirigeix les Caramelles infantils el 1935 i el 1936, i durant un breu període de la guerra, del 1937 al 1938, i també del 1941 al 1943. Pren la direcció de l'Elenc Artístic Montserrat (1944), i el 1947 forma el cor de Caramelles d'aquest grup. És el punt de sortida de l'actual

Coral Intimitat (1949) i la continuació de l'antiga Societat Coral Artesans (1897), desapareguda amb la guerra. En morir el mestre Peracaula el 1947, assumeix la direcció del cor parroquial amb 27 anys. Va ser mestre i director durant 52 anys.

Bibliografia

1963 (1963). "Agrupació Coral Intimitat". *Programa Festa Major 1963*. p. 14.

1985 (1985). "Agrupació Coral Intimitat". *Programa Festa Major 1985*. p. 62.

1988 (1988). "Coral Intimitat". *Programa Festa Major 1988*. p. 77.

CARAFÍ, Enric (1998). *Societat Coral Artesans. Agrupació Coral Intimitat 1897-1997: cent anys de música i cultura a Gelida*. Gelida.

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

CLANCHET, Joan (1968). "Gelida: poble gran!". *Programa Festa Major 1963*. pp. 32.

LLOPIS, Josep (1993). "Fent Història... Pasqua Florida de l'any 1929". *Programa Festa Major 1993*. pp. 67-69.

TARRIDA, Joan (1999). "De quan van tornar les Caramelles". *Programa Festa Major 1999*. pp. 58-59.

XURIGUERA, Pau (1999). "En el 50 aniversari del mestre Pere Pallarès i Guilera com a director de l'Agrupació Coral Intimitat". *Programa Festa Major 1999*. pp. 21-23.

XURIGUERA, Pau (2002). "Pere Pallarès i Guilera, una llarga vida claveriana". *Programa Festa Major 2002*. pp. 17.

